

De toekomst voorspellen is altijd een hachelijke zaak, met biometrie is dat niet anders. Na een langzame start in de afgelopen jaren staat biometrie echter aan de vooravond van een massale doorbraak. Apparatuur en programmatuur hebben zich de afgelopen jaren sterk ontwikkeld en zijn meer volwassen geworden. Standaard interfaces in de vorm van biometrie application interfaces (BAPI) zijn in opkomst. Lange tijd is biometrie het werkteerrein geweest van kleine bedrijfjes die spannende nieuwe zaken wisten te ontwikkelen. Tegenwoordig komen ook de grotere spelers op de markt, zoals Microsoft (standaardvoorzieningen in Windows), Siemens (warmtepatroonherkenningsystemen en vingerafdruklezers) en SGS/Thomson (vingerafdruklezers). Een bedrijf als NCR heeft inmiddels ook de nodige apparatuur (gezichtsherkenning) ontwikkeld. Dat mag als een teken van volwassenheid worden aangemerkt.

In Nederland is de biometrie in gebruik bij projecten als de Asielzoekerkaart, voor de toegangsbewaking in bepaalde gevangenissen, bij een project voor het snel in- en uitchecken van chauffeurs bij containervervoer in de Rotterdamse haven etc. Ook zijn er de nodige buitenlandse banken die met biometrie experimenteren. Zij concentreren zich op geldautomaten. In de amusementsindustrie heeft het Amerikaanse Disneyland inmiddels de handgeometrie bij de toegangscontrole van de jaarabonementhouders in zijn parken ingevoerd. Een sociale zekerheidskaart in Spanje met vingerafdruk is reeds in een oplage van 5 miljoen in gebruik. Al met al lijkt het erop, dat biometrie inmiddels zover uitontwikkeld is dat massale toepassing wereldwijd binnen bereik is.

Praktijkcase Burger Service Kaart Haarlem

De Gemeente Haarlem is de eerste Gemeente die met

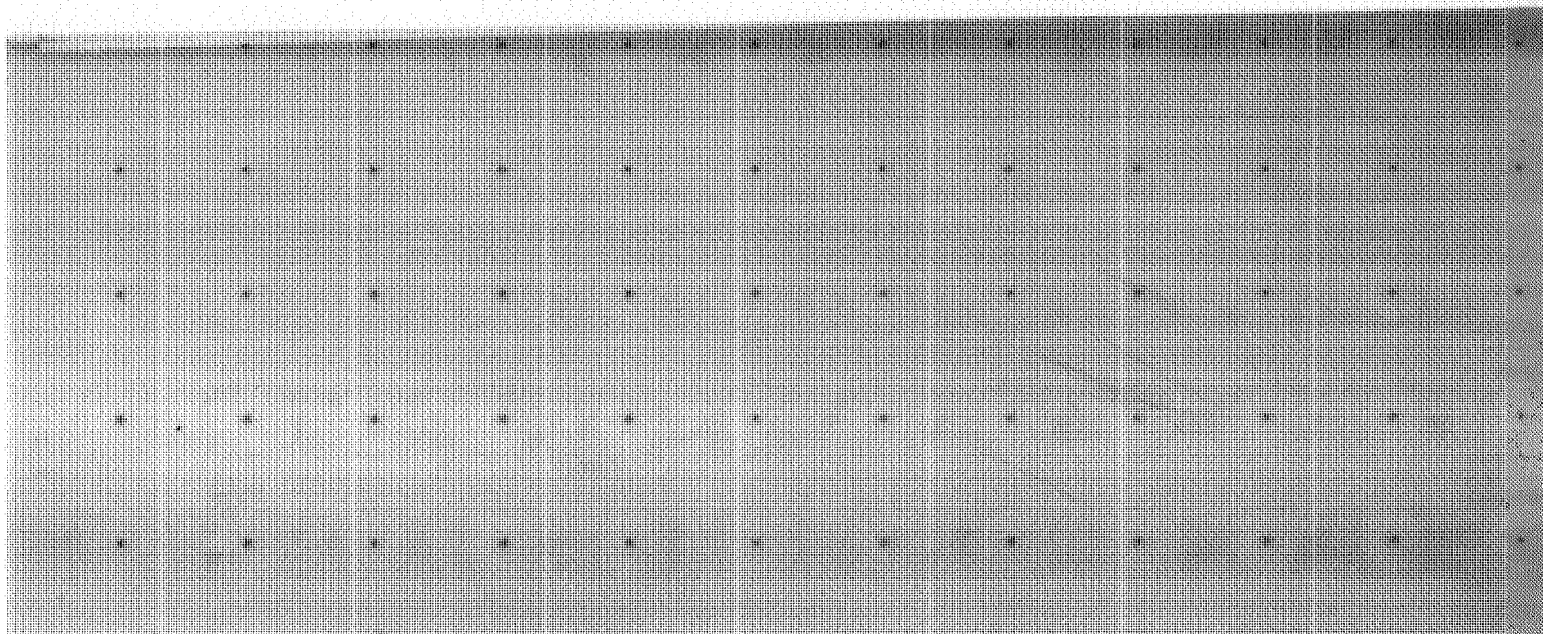
de combinatie van chipkaart en biometrie ervaring wil opdoen. In een Haarlemse wijk is veel overlast ondervonden door fietsendiefstal. Op voorspraak van het wijkberaad, worden in de wijk vijf fietsenkluisen geplaatst. Iedere kluis heeft ruimte voor zo'n twintig fietsen. De toegang tot deze fietsenkluisen wordt beveiligd met biometrie. Verder heeft het wijkberaad van de betreffende wijk voorgesteld de toegang tot een aantal achteringen van woningen (gelegen aan een soort brandgang die achter de woningen loopt) via de Burger Service Kaart met biometrie te beveiligen.

De bewoners ervaren dit als een duidelijke verbetering van hun woonomgeving en een vermoedelijke bijdrage aan het terugdringen van de criminaliteit in hun woonomgeving. Wijkbewoners die dat wensen ontvangen van de Gemeente een chipkaart, die van de nodige administratieve persoonsgegevens is voorzien. De wijkbewoner dient de kaart persoonlijk bij het gemeentehuis op te halen. Alvorens hij of zij de kaart meekrijgt, wordt de handgeometrie van de betreffende persoon gemeten en op de kaart opgeslagen. Deze kaart is dus een ideaal-typische en - wat betreft de identificatie en verificatiefunctie - zeer complete Burger Service Kaart.

Uiteraard is het de bedoeling in dit experiment aanvullende maatregelen uit te proberen om allerlei praktische problemen aan te pakken. Een voorbeeld daarvan is de vraag of voor familie of vrienden het mogelijk gemaakt moet worden achterom te gaan of om iemands fiets uit de kluis te halen.

Tot zover lijkt het niet meer dan een basaal fysiek toegangscontrolesysteem. Maar er is meer. De administratieve gegevens op de kaart zijn ontleend aan de Gemeentelijke bevolkingsadministratie. Indien één of meer van

Criminaliteitspreventie Overheid, burger en biometrie

deze gegevens wijzigen (bijvoorbeeld het woonadres als gevolg van een verhuizing) en het recht op toegang tot de fietskluis resp. de achteringang voor de betreffende persoon niet meer van toepassing is, dan zal het systeem de toegang voor de betreffende kaarthouder blokkeren.

Ook heeft de Gemeente Haarlem het voornemen meerdere diensten via de kaart toegankelijk te maken. Daarbij moet gedacht worden aan het ontsluiten van (gemeentelijke) diensten via Internet. Ook op dit punt kan met behulp van de chipkaart een gedifferentieerd toegangs- en autorisatiebeleid worden gevoerd. Differentiatie is desgewenst mogelijk tot op het niveau van de individuele kaarthouder.

Gewin en gemak

Wat wereldwijd en dus ook in Nederland ontbreekt, is een visie van de zijde van de overheid op het gebruik van biometrie. Tot op heden wenst de overheid kennelijk geen maatschappelijke of technische randvoorwaarden te stellen aan het gebruik van biometrie.

De overheid kiest derhalve dus niet voor een randvoorwaarden- of regelscenario, maar voor een scenario van marktwerking. Daarbij geldt uiteraard de rechtsbescherming zoals die in de Wet Persoonsregistraties en zijn opvolger, de Wet Bescherming Persoonsgegevens, is opgenomen.

Binnen dit marktwerking scenario kan de overheid als grote aanbieder partij natuurlijk wel een dominante rol gaan spelen. De Burger Service Kaart en de Elektronische Identiteits Kaart van het Ministerie van BZK hebben zeker de nodige potentie op dat terrein.

In dit scenario zullen er echter meerdere biometrische technieken naast elkaar worden ingevoerd. Internationaal is er nog geen overeenstemming, welke technologie uit-

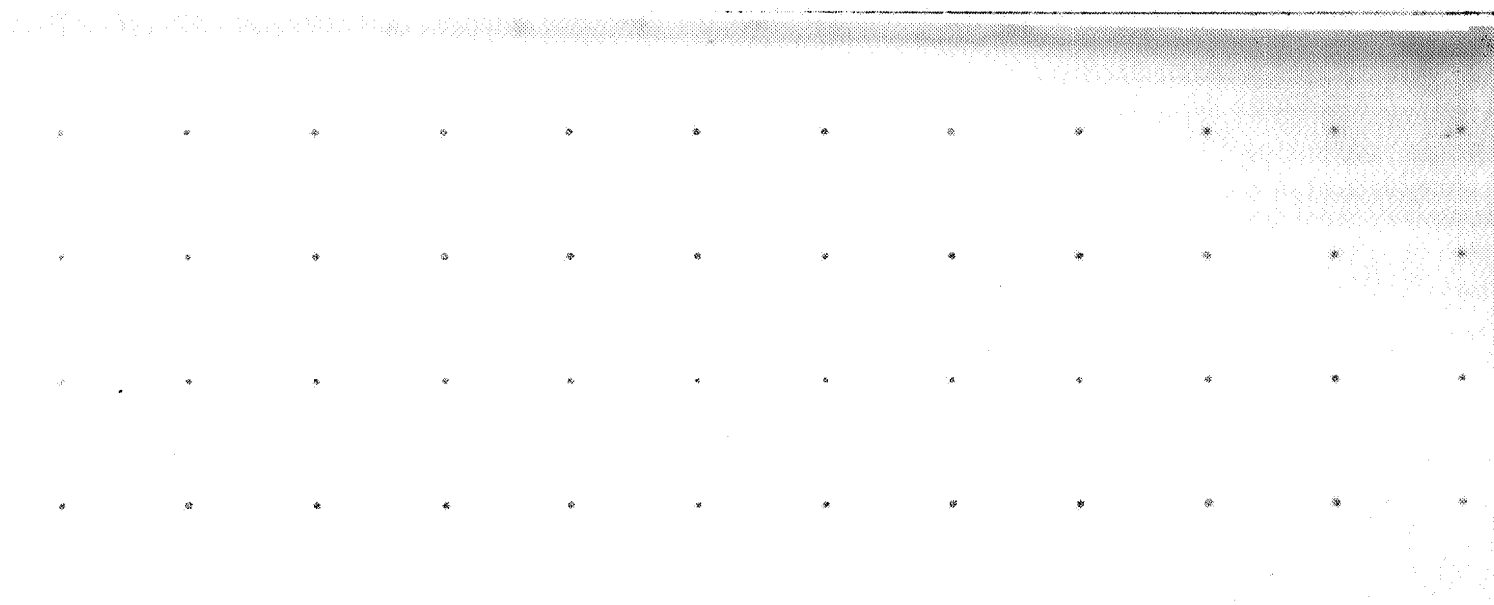
eindelijk 'winning' zal blijken te zijn. Het is niet te gewaagd om te veronderstellen dat bij ongewijzigd beleid in de verschillende landen binnen en buiten Europa verschillende technieken naast elkaar zullen worden gehanteerd. Net als de veelheid aan pincodes, komt er dan een veelheid aan biometrische technieken. Een lijn die zich wellicht zal doorzetten bij de Nederlandse Gemeenten, al dan niet in combinatie met de Burger Service Kaart.

De 'redding' komt wellicht uit de financiële sector. De komst van de Euro is daarbij uiterst strategisch. Eén Europese munt zal naast economische voordelen en voordelen van consumentengemak ook tot nieuwe activiteiten van het vervalsersgilde leiden. Bestrijding van dit soort muntfraude is alleen op Europees niveau mogelijk. Daarbij kan ook aan biometrie worden gedacht. Voor een uniforme Europese biometrietoeepassing zal standaardisatie op één technologie noodzakelijk zijn, wil het geheel financieel tot de mogelijkheden behoren.

Hoe het ook zij, één biometrische techniek of meerdere, het grote voordeel en de winst voor de consument zijn daar. Anders dan met de verschillende pincodes die niet meer te onthouden zijn, heeft de burger zijn gezicht, vingerafdruk, handgeometrie, dynamische handtekening en wat al niet meer altijd bij zich. Zaken die snel op hun 'echtheid' en 'bij de persoon horen' te controleren zijn. Eindelijk dus een burgervriendelijke oplossing voor het identificatie- en verificatievraagstuk. Of met de woorden van de inleiding, een bruikbare oplossing die werkelijk Gewin (van tijd) en Gemak (altijd bij je) voor de burger kan bieden.

Achtergrondinformatie

Overheid, burger en biometrie **Criminaliteitspreventie**

T&S Criminaliteitspreventie Programma Technologie & Samenleving

De samenleving wordt geconfronteerd met een groot aantal maatschappelijke vraagstukken, zoals congestie, criminaliteit, het gevoel van onveiligheid en het gebrek aan zorg aan huis. De overheid is van mening dat technologie op deze terreinen meer kan bijdragen aan oplossingen dan tot dusver is gebeurd. Het programma Technologie & Samenleving (T&S) heeft dan ook tot doel projecten te stimuleren die leiden tot een betere benutting van technologische mogelijkheden bij het aanpakken van maatschappelijke problemen. De T&S-benadering is daarmee vooral market-pull van aard en niet technology-push.

Momenteel kent het programma zes deelprogramma's:

- Ouderentechnologie
(indienen van aanvragen is niet meer mogelijk)
- Criminaliteitspreventie
- Transmurale Zorg
- Leren in de werkomgeving
- Gehandicapten
(indienen van aanvragen is niet meer mogelijk)
- (Re)integratie in arbeid

Opzet programma

T&S is in 1995 gestart met de deelprogramma's Ouderentechnologie en Criminaliteitspreventie. Elk deelprogramma heeft een looptijd van drie jaar en elk jaar worden enkele nieuwe deelprogramma's gepakt. In 1996 is een algemene verkenning uitgevoerd naar onderwerpen die zich lenen voor een uitwerking in een T&S-deelprogramma. Hieruit is een lijst gegenereerd met relevante maatschappelijke probleemgebieden, die met een betere benutting van technologische mogelijkheden aangepakt kunnen worden. Zo zijn op basis van de verkenning eind 1996 de deelprogramma's Transmurale zorg en Leren in de werkomgeving gekozen. Ook kunnen bijvoorbeeld vanuit departementen programma's worden geïnitieerd naar aanleiding van een actuele, geconstateerde behoefte.

Criminaliteit is een belangrijk item in zowel het welzijnsgevoel voor de burger als gegeven de maatschappelijke kosten.

Ieder deelprogramma start met een technologiescan: een verkennende studie die inzicht geeft in de (technologische) stand van zaken en die informatie oplevert over de terreinen, waarop het deelprogramma kan bijdragen aan de ontwikkeling van kansrijke producten en diensten.

Criminaliteitspreventie Overheid, burger en biometrie

Het resultaat van deze scan is het benoemen van een aantal aandachtsgebieden en het zo mogelijk aangeven van kansrijke projecten.

De actielijnen binnen het deelprogramma Criminaliteitspreventie zijn: Sociaal Veilig Ontwerpen, Identificatie, Beveiligingssystemen, Communicatie met de politie en Persoonlijke Veiligheid.

Partijen uit het veld (professionals, bedrijven, kennisinstituten) worden uitgenodigd met projectvoorstellen te komen. De projecten dienen met de inzet van technologie een herkenbare oplossing te bieden voor een maatschappelijk probleem en moeten de consument dus laten zien dat met technologie resultaten kunnen worden bereikt 'waar de samenleving iets aan heeft'. De te ontwikkelen producten en diensten moeten binnen drie jaar op de markt zijn gebracht. Vaak zal het daarom gaan om bestaande technologie of technologie die op korte termijn beschikbaar komt.

Voorbeelden van projecten binnen het thema Criminaliteitspreventie zijn: elektronische aangifte, biometrische identificatie een projectendatabase met best practices, elektronisch huisarrest, camerabewaking in de openbare ruimte, sociaal veilige verlichting etc.

Kennisverspreiding

Een belangrijk onderdeel van het T&S-programma is de verspreiding en overdracht van de opgedane kennis en ervaringen in het programma. Via publiciteit en verschillende activiteiten, zoals workshops wordt aandacht gevraagd voor de betreffende problematiek.

Een voorbeeld daarvan is de T&S publicatiereeks, waarin resultaten van projecten en studies verschijnen. Ervaringen die bij de voorbeeldprojecten zijn opgedaan worden vastgelegd en overgedragen aan de diverse doelgroepen.

De resultaten uit de projecten laten zien dat bedrijven en andere organisaties in het programma met technologische én marktgerichte oplossingen een bijdrage leveren aan maatschappelijke problemen.

Organisatie

Elk deelprogramma wordt begeleid door een projectgroep, die bestaat uit vertegenwoordigers van de betrokken departementen en mogelijk andere (koepel)organisaties. De projectgroep is verantwoordelijk voor de inhoudelijke invulling van het programma en beoordeelt de projectvoorstellen. Een Stuurgroep is verantwoordelijk voor de aansturing van het totale programma.

Thema	Partijen vertegenwoordigd in de Projectgroepen
Ouderentechnologie	VWS, VROM, EZ
Criminaliteitspreventie	BZK, Justitie, EZ
Transmurale Zorg	VWS, EZ, Rathenau Instituut, TNO Preventie en Gezondheid, ZON (ZorgOnderzoek-Nederland), Stichting Ziekenhuis Verplaatste Zorg
Leren in de werkomgeving	OCW, SZW, EZ, FNV, VNO-NCW, MKB Nederland
Gehandicapten	VWS, EZ, Open Ankh instellingen
(Re)integratie in arbeid	SZW, VWS, EZ, CNV, MKB-Nederland, BOA, LISV, CSO, NCCZ

Senter, uw partner bij het ondernemen

Om het Nederlandse bedrijfsleven het hoofd te laten bieden aan de internationale concurrentie op de wereldmarkt, wil de Nederlandse overheid bedrijven stimuleren om meer aan onderzoek, ontwikkeling en de toepassing van kennis te doen. Samenwerking met andere bedrijven en met kennisinstellingen staat hierbij hoog in het vaandel. De overheid wil dat bedrijven en kennisinstellingen samen op een hoger kwaliteitsniveau gaan opereren en dat de Nederlandse kennisinfrastructuur wordt versterkt.

De overheid wil het kennisniveau van het Nederlandse bedrijfsleven bevorderen door:

- innovatie te vergemakkelijken;
- meer uit investeringen in kennis te halen door een betere uitwisseling tussen de vraag naar en het aanbod van kennis;
- meer in te spelen op de kansen die nieuwe technologieën bieden (want meer kennis betekent in de praktijk vooral meer technologie).

Senter is een agentschap van het Ministerie van Economische Zaken dat gespecialiseerd is in het uitvoeren van stimuleringsmaatregelen voor de overheid op het gebied van technologie, energie, milieu, internationale samenwerking en export. Daarnaast is ook het adviseren van bedrijven over stimuleringsprojecten een kernactiviteit van Senter. In de derde plaats houdt de organisatie zich

bezig met het Nederlandse kennisnetwerk, tussen bedrijven onderling en tussen bedrijven en kennisinstellingen. Ten slotte biedt Senter hulp wanneer u internationaal samen wilt werken of als u wilt exporteren.

In opdracht van het Ministerie van Economische Zaken voert Senter het programmamanagement uit voor het programma Technologie & Samenleving. Voor ieder thema is een secretaris aangewezen. Deze kan u informeren over het programma en de lopende activiteiten en u kunt bij hem of haar terecht voor het bespreken van een project-idee en het indienen van een projectvoorstel.

Wilt u meer informatie over de subsidie- en kredietmogelijkheden van Senter dan kunt u contact opnemen met het KMO-InformatieSenter. Dit dagelijks geopende telefonische informatiepunt is speciaal, maar niet uitsluitend voor kleine en middelgrote ondernemingen onder telefoonnummer (070) 361 02 77.

Senter Den Haag
Postbus 30732 2500 GS Den Haag
Telefoon (070) 361 0597/339
Telefax (070) 361 4430
Internet www.senter.nl

Nationaal Chipcard Platform Acquest

Stichting Nationaal Chipcard Platform is opgericht in 1994, met als doel het bijdragen aan een verantwoorde invoering van chipkaarttechnologie in Nederland. Naast diverse voorlichtende en ondersteunende publicaties hebben de deelnemers (zo'n 50 partijen uit de sectoren Overheid, Financiën, Vervoer, Zorg en IT) een afsprakenstelsel ontwikkeld voor een OIC; een Open Infrastructuur voor Chipkaarttoepassingen. Voornaamste kenmerken van deze OIC zijn multifunctionaliteit en interoperabiliteit. Dit houdt in dat chipkaarten met daarop diverse toepassingen in chipkaartlezers van verschillende systeem-aanbieders te gebruiken moeten zijn. Het afsprakenstelsel is erkend door het Nederlands Normalisatie Instituut en heeft de officiële status gekregen van Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR7402).

Stichting Nationaal Chipcard Platform
Postbus 262
2260 AG Leidschendam
Telefoon 070-3010817
Telefax 070-3206614
Website <http://www.dds.nl/~ncp>

Organisatie Adviesbureau Acquest combineert kennis en vaardigheden op het gebied van inhoud, (bedrijfs)processen en informatie- en communicatietechnologie.

Acquest is actief binnen diverse sectoren: zorg en welzijn, gemeentebeleid, maatschappelijke ontwikkelingen.

Acquest stelt haar deskundigheid ter beschikking om te bevorderen dat ICT nut heeft voor burgers, ongeacht hoe zij zich noemen: ouderen, jongeren, gehandicapt, nieuwkomer; en ongeacht hun herkomst, situatie en achtergronden. Daarbij gaat het om specifieke applicaties, inter/intranet-achtige voorzieningen en chipkaart ontwikkelingen.

Acquest is in staat projecten te helpen formuleren, daar steun voor te zoeken en het projectmanagement op zich te nemen. Tevens voert Acquest verwante activiteiten uit zoals trainingen, ontwikkeltrajecten en onderzoek (evaluatie, haalbaarheid ed.).

Acquest is op het ogenblik onder andere betrokken bij Overheidsloket 2000, Sein 2001, de Burger Service Kaart ontwikkeling, ICT projecten in de zorg, evaluaties, adviezen en projectmanagement voor DG XIII van de Europese Commissie.

Acquest Consultancy BV
Hoofdstraat 2, 2351 AJ Leiderdorp
Telefoon 071-5419594

Literatuurlijst

- 1 In de kaart gekeken, De chipcard strategisch gezien
SMO / NCP publicatie,
J. van Arkel e.a. 1995
- 2 Fundamentele technische keuzen voor een
Open Infrastructuur voor chipkaarttoepassingen (OIC)
en biometrische verificatiemethoden voor zo'n infra-
structuur
Afstudeerscriptie Ron Kivits,
in opdracht van het Nationaal Chipkaart Platform,
mei 1995
- 3 Biometrie en de chipkaart, een unieke combinatie?
Afstudeerscriptie Alexandra van der Tuin
in opdracht van het Nationaal Chipkaart Platform,
augustus 1996
- 4 Het lichaam als sleutel,
Juridische beschouwingen over biometrie
Robert van Kralingen, Corien Prins, Jan Griepink,
Jan van Arkel,
IteR-reeks,
mede in opdracht van het Nationaal Chipkaart Platform,
1997
- 5 The Biometric Report, A research report on systems,
equipment, costs, advantages and markets
SJB Services, 1998
- 6 BIOTEST, Project on BIometric TESTing Services,
co-funded by the European Commission,
ESPRIT 21978-1998
*Het Nationaal Chipkaart Platform is bij dit project
betrokken als evaluator.
Materiaal is deels vertrouwelijk.*
- 7 Smart Cards '98, London
Conference Proceedings
- 8 Card Tech/Secur Tech 1998, Washington
Conference Proceedings
- 9 Cards Asia '98, Singapore
Conference Proceedings
- 10 Functionele Specificaties Burger Service Kaart
Werkgroep Burger Service Kaart II, april 1998

Ouderentechnologie

Criminaliteitspreventie

Transmurale zorg

Leren in de werkomgeving

522